

Nazrál čas dát Firefoxu druhou šanci

root.cz/clanky/nazral-cas-dat-firefoxu-druhou-sanci/

Autor: Depositphotos

Firefox minulý rok zaznamenal po dlouhé době růst. Je tu řada důvodů, proč by měl od uživatelů dostat zase šanci. Ať už od těch, kteří ho v minulosti opustili, nebo od těch, kteří ho nikdy ani nezkusili.

Minulý měsíc to bylo 10 let, kdy jsem vyměnil Operu za Firefox. V té době byl Firefox světovou trojkou mezi prohlížeči s podílem **přes 20 %**. Od té doby jeho podíl setrvale klesá a člověk si říká, jestli se to někdy zastaví nebo míří k zániku. Je možné, že k pomyslnému odražení ode dna už došlo. Minulý rok podle StatCounteru Firefox zaznamenal růst. Myslím si, že to není náhoda. Dostal se totiž opět do stavu, kdy je to objektivně dobrá volba při výběru prohlížeče.

Firefox to nemá jednoduché. Nemá totiž oporu v milionech zařízení, na kterých by byl předinstalovaný, jako Safari. Nemůže se opřít o internetového hegemonu, který by jej formou reklam doporučil sta milionům lidí, jako Google Chrome. Uživatel si jej musí **najít a nainstalovat**, což v době, kdy každé zařízení a systém přichází se solidním předinstalovaným prohlížečem, není zdaleka samozřejmost.

Uživatel na prvním místě

Tahle nevýhoda ale také představuje největší výhodu Firefoxu. Mozilla je stále primárně zaměřená na vývoj webového prohlížeče, může si díky tomu dovolit dát **zájem uživatele** prohlížeče na první místo. To ne vždy platí u konkurence, kde je prohlížeč jen podpůrnou komponentou a ne primárním zaměřením.

Který prohlížeč využíváte?

- Google Chrome

13 %

- Microsoft Edge

4 %

- Safari

2 %

- Mozilla Firefox

65 %

- Opera

3 %

- Brave

6 %

- Vivaldi

5 %

- Nějaký jiný

2 %

Safari se například dlouhodobě brání podpoře pokročilejších webových aplikací, protože by tím mohli vývojáři na iOS obcházet AppStore a placení poplatků společnosti Apple. Na prvním místě tu není prohlížeč a jeho uživatel, ale ochrana aplikačního **ekosystému**. Google zase v prohlížeči Chrome plánuje udělat změny, které výrazně ztíží život blokátorům reklamy. Opět platí, že na prvním místě není prohlížeč a jeho uživatel, ale ochrana příjmů z internetové inzerce.

Tímhle Firefox netrpí. Mozilla sice nabízí další produkty jako Pocket, Firefox Relay nebo Mozilla VPN, aby diverzifikovala zdroje příjmů, ale jedná se stále víceméně jen o doplňky toho **hlavního produktu** – prohlížeče. Budoucnost Mozilly je pořád úzce propojená s úspěchem samotného prohlížeče. Když nebude mít spokojené uživatele Firefox, nebude nikdo používat ani doplňkové služby. Mozilla není jediným tvůrcem prohlížeče, pro kterého to je hlavní produkt. Je ale jediným opravdu nezávislým.

Poslední nezávislý webový engine

Důležitá úloha Firefoxu spočívá v tom, že je poslední nezávislou implementací webového *engine*. Je krásné, že tu máme Vivaldi, Operu, Brave..., ale všechno jsou to prohlížeče postavené na Chromiu. Chromium je sice open source a otevřené příspěvkům vývojářů odevšad, ale vývoj řídí Google. Co

Google do Chromia nechce, to se tam prostě **nedostane**. Příkladem budiž podpora formátu JPEG XL, kterou mají všichni ostatní, ale Google ji do Chromia odmítá zařadit, čímž tento formát, který je objektivně lepší než AVIF, odsuzuje k nezdaru.

Kdyby skončil Firefox, zůstane vývoj webu pod kontrolou dvou firem – Googlu a Applu. Tento oligopol by měl také výrazně nakročeno k **monopolu**, protože tržní podíl by byl výrazně na straně Googlu. Vrátili bychom se do časů Internet Exploreru, které opravdu nelze označit za zlatý věk webu. Stejně jako tenkrát by se W3C mohlo domlouvat na webových standardech, ale bylo by to jedno, protože by rozhodovalo to, co pustí a nepustí Google do Chromia.

Plakát z FOSDEM 2024

Autor: Ludovic Hirlimann, CC-BY

Tohle jsou ale věci spíše dlouhodobějšího charakteru, které uživatele přímo netrápí. Jak jsem ale v úvodu psal, myslím si, že Firefox je dnes jako prohlížeč dobrou volbou i pro uživatele, který ho chce jen používat a neřešit širší souvislosti.

Smazaný technologický dluh

Firefox dlouho bojoval s technologickým dluhem. Ještě před několika lety za Chromiem **zaostával**. Vyžadovalo to roky práce a rozhodnutí, která byla nepopulární, ale nezbytná, jako zaříznutí podpory pro stará rozšíření, ale dnes si myslím, že je Firefox technologicky zpátky.

Jde to vidět i ve vývoji částí specifických pro Linux, kterého se účastníme i my v Red Hatu. Dřív bylo Chromium často napřed. Samotný Google investoval do Linuxu podstatně více než Mozilla, asi kvůli ChromeOS. V poslední době se ale **situace obrátila**.

Nové technologie **rychleji** podporuje Firefox. Je to Firefox, kdo dnes ve výchozím stavu běží na Waylandu. Je to Firefox, kdo už má podporu pro přístup k webové kameře přes Pipewire, zatímco není vůbec jasné, kdy tohle bude k dispozici v Chrome. Takových příkladů bych mohl uvést daleko víc.

Killer feature na mobilu

Tržní podíl Firefoxu trpěl tím, že nezachytil nástup mobilních platforem. Je těžké na nich uspět, když váš prohlížeč není předinstalovaný. Jaká výhoda to je, ukazuje prohlížeč od Samsungu, který nevyniká vůbec ničím. Samsung ho ani nijak výrazně nepropaguje, ale přesto má globální tržní podíl v jednotkách procent jen proto, že je **předinstalovaný** na mobilech od Samsungu. Firefox si ale nevedl dobře ani v porovnání s konkurencí, která tuto výhodu také nemá.

Používám Firefox 10 let i na mobilu, vždy mi přišel jako slušná volba, ale v poslední době pozoruju zvýšené úsilí s postavením Firefoxu na mobilech něco dělat. Nedávná změna dostupnosti rozšíření ve Firefoxu pro Android na stovky (**718** v době psaní článku) je velká věc, protože tohle relevantní konkurence prostě nemá. Díky tomu můžete mít užitečné vychytávky i v mobilním prohlížeči. Já jsem díky tomu mohl nasadit Consent-O-Matic, který mi odklikává souhlasy s cookies tak, jak jsem si nastavil.

To samé zatím nedostanete na iOS, protože Apple doteď **blokoval** používání jiných webových enginů. Firefox v iPhonu ve skutečnosti neběží na vlastním vykreslovacím jádře, ale na WebKitu. EU ale společnosti Apple nařídila umožnit používání i jiných webových enginů, takže minimálně v EU bychom se mohli dočkat plnohodnotného mobilního Firefoxu na iPhonu včetně věcí jako je široká nabídka rozšíření.

Zaměření na ochranu soukromí

Na Firefoxu ale ze všeho nejvíc oceňuji zaměření na **ochranu soukromí**. Informace o chování uživatelů jsou dnes zlatý důl. Proč se tomu bránit, jsem nedávno sepsal na blogu. Firefox sice neobsahuje přímo blokátor reklamy, ale nabízí ve výchozí instalaci ochranu proti sledování, kterou z pochopitelných důvodů v Chrome nenajdete.

Blokátory reklamy sice musíte doinstalovat ve formě rozšíření, ale Mozilla jim nijak neztěžuje život. Na ochraně soukromí se profiluje také u navazujících služeb jako Firefox Relay a Mozilla VPN.

Rozšířená ochrana proti sledování: vždy zapnutá

Firefox automaticky zabrání společnostem v tajném sledování vašeho prohlížení webu.

Firefox během minulého týdne zablokoval 3 060 sledovacích prvků

Sledující prvky sociálních sítí

Sociální sítě umísťují na ostatní stránky sledovací prvky, pomocí kterých mohou sledovat, co na internetu děláte, vidíte a co si použijete. To umožňuje společnostem, které tato sociální média vlastní, dozvědět se o vás víc než jen to, co sdílíte na svých profilech. [Zjistit více](#)

Od 14. října 2019 bylo zablokováno 693 998 sledovacích prvků.

Statistiky ochrany proti sledování ve Firefoxu

Autor: Jiří Eischmann

Je tu i Vivaldi

Firefox není jediným prohlížečem, který považuji za hodný pozornosti. Hodně se mi líbí také Vivaldi. Je to skutečný **nástupce staré dobré Opery**. Založil ho spoluzakladatel Opery, dělá na něm řada bývalých zaměstnanců Opery. Jedná se o malou softwarovou společnost vlastněnou zaměstnanci. Líbí se mi jak samotný prohlížeč, tak jeho autoři. Přesto dávám přednost Firefoxu, a to z několika důvodů.

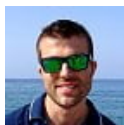
Za prvé používá vlastní vykreslovací jádro, díky čemuž má větší nezávislost než Vivaldi, které používá Chromium, a je kvůli tomu do určité míry závislé na společnosti Google. Za druhé mi přijde uživatelsky **přívětivější**. Vivaldi je prohlížeč pro *powerusery*, obsahuje řadu nastavení a funkcí, kvůli čemuž je ale také méně přehledný než Firefox, který má jednoduché a přehledné rozhraní, které zvládne každý.

Je ale dobře, že oba prohlížeče jsou v tomto tak odlišné. U Vivaldi tak můžou najít druhý domov ti, pro které se Firefox až příliš zjednodušil. V neposlední řadě Firefox preferuji také proto, že je kompletně open source. Vivaldi do určité míry taky, ale ne zcela.

(Původně napsáno pro Sešivaný blog.)

Vstoupit do diskuse (109 názorů)

Autor článku

Používá Linux od roku 2005, podílel se na několika knihách o Linuxu a pracuje ve společnosti Red Hat, momentálně má na starosti tým, který pracuje na desktopových aplikacích.

To by chtělo spíš napsat na technickou podporu O2, že to pod FF špatně funguje, jestli by nemohli prověřit, kde je problém a opravit ho, pokud to není prohlížečem.

uwe.filter